

Dârü'l-harp ve Dârü'l-İslâm

İstanbul/Ümrâniye'den Adem Ataş: “Dârü'l-harp nedir? Dârü'l-İslâm nedir? Türkiye dârü'l-harp midir, dârü'l-İslâm mıdır? Dârü'l-harp ise nedeni? Dârü'l-İslâm ise nedeni? (Hanefî ve Şâfiî mezheplerine göre) Eğer Türkiye Dârü'l-İslâm ise Müslümanlığın yaşanabildiği Avrupa ülkesinden farkı nedir? Dârü'l-harp olan bir ülkede Müslümanla gayr-i Müslim arasında Hanefî mezhebine göre fâizin cevaz durumu nedir? Dârü'l-harp'te Cuma namazının hükmü nedir?”

İslâmiyet bir yeryüzü dînidir. Bölgesel veya mahallî bir din değildir. Hükümleri evrenseldir; emirleri her yerde geçerlidir. İbâdetleri her mekânda yapılır; haramları her ülkede haram; helâlleri her memlekette helâldir.

Dârü'l-harp ve dârü'l-İslâm tâbirleri ilk defa müçtehid imamlar döneminde hukûkî birer terim olarak ortaya çıkmış ve hukûkî bir takım düzenlemeler için kullanılmıştır. Dârü'l-İslâm, ahâlisi Müslüman olan ve Müslüman'ların hâkim oldukları yerlere; dârü'l-harp de İslâm hâkimiyeti altında bulunmayan, gayr-i Müslimlerin yaşadığı bölgelere denmiştir.

Dârü'l-harp ve dârü'l-İslâm mefhumlarının, günümüz Müslüman'ının pratik hayatını ilgilendirir tek bir meselesi yoktur. Yani bir Müslüman'ın İslâmın emirlerini uygulama, haramlarından kaçınma ve helâllerini tercih etme konusundaki yükümlülüğü Mekke'de veya Medîne'de ne ise, Türkiye'de de odur; Türkiye'de ne ise ABD'de, İngiltere'de, Almanya'da, Avustralya'da ve sâir gayr-i Müslim memleketlerde de odur!

ABD'nin, İngiltere'nin, Almanya'nın veya Avustralya'nın dârü'l-harp oluşu; bu ülkelerde yaşayan Müslümanların “dînî yükümlülük hayatlarına” ne ruhsat olarak, ne azîmet olarak, ne takvâ olarak, ne haramları helâl kılıcı, ne de helâlleri haram kılıcı hiçbir pratik sonuç doğurmaz. Beş vakit namazdan, Cuma ve Bayram namazlarına, zekâta, oruca ve hacca kadar bütün vecîbeler her memlekette diğer sıhhat şartları

oluştığında geçerli olduğu gibi; içkiden zinâyâ, domuz etinden fâize, kumardan adam öldürmeye bütün haramlar da her ülkede istisnâsız haramdır.

Dârü'l-harpte fâizin câiz olduğu ve Cuma namazının kılınmayacağı iddiâlarının sahipleri eğer bir tezgâh peşinde değillerse, en mâsum şekliyle Müslüman'ları yanıltmaktadırlar. Çünkü fâizi haram kılan da, Cuma namazını farz kılan da Kur'ân'dır ve Kur'ân'ın nehyi ve emri mutlak, umûmîdir, her Müslümanı, her hâli, her yeri ve her ülkeyi kapsar. Kur'ân hiçbir zümreyi bu nehyin ve emrin dışında tutmadığı gibi, dârü'l-harpte bulunan Müslüman'ları her hangi bir dînî nehyiden veya emirden istisnâ tutucu sahih bir haber ve hadis de gelmemiştir. Hanefîlerden İmam-ı Ebû Yûsuf da dahil Şâfîî, Mâlikî ve Hanbelî ulemâsına göre haram her yerde haramdır. Müslüman her yerde kendi dîninin îcaplarına uymak ve haramlarına ve helâllerine riâyet etmek zorundadır.

Bir kimsenin dârü'l-harpte yaşıyor olması, Cuma ve Bayram namazlarını kılmasına mâni değildir. Bu namazlar, kılma imkânı olan her yerde kılınırlar ve İslâm'ın şeâiri olarak kılındığı her beldeyi aydınlatırlar, feyizlendirirler, nurlandırır, taçlandırır.

Ebu Hüreyre (ra) anlatır: Cuma meselesini sormak için Bahreyn'den Hz. Ömer'e (ra) mektup yazdık. O da cevaben: "Her nerede olursanız olunuz; Cuma'yı kılınız!" diye yazdı."1

Zuhrî (ra) anlatmıştır: "Resûlullah (asm) Mus'ab bin Umeyr'i (ra) Medîne'ye Kur'ân öğretmek üzere gönderdiğinde, Mus'ab (ra) onlara Cuma namazını kıldırdı. Resûlullah (asm) gelmezden önce, Medîne'de ilk Cuma namazını kıldıran Mus'ab (ra) oldu."2

Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) ilk Cuma namazını, hicret esnâsında, Benî Sâlim Yurduna geldiklerinde kıldırmıştır. Bu vesîleyle bu mescide "Cuma Mescidi" denmiştir.

Binâenaleyh, dârü'l-harp ve dârü'l-İslâm ayırımına girmeden; Müslüman'lar imkân buldukları her yerde Cuma ve Bayram namazı kılmışlar; İslâmın emirlerini yaşamışlar, yasaklarından kaçınmışlar ve İslâm'ı tebliğ etmişlerdir.

Dipnot:

1- İbn-i Hacer, Metâlib'ül-Âliye, 1/162;

2- Hâşiyetü'Şelebî Alâ Tebyîn'il-Hakâik, 1/217.